

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Çin'de büyüme yavaşladı.

Çin ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %6,7 ile beklentilere paralel büyüdü. Büyüme rakamı Çin Hükümeti'nin %6,5'lik hedefinin üzerinde gerçekleşmesine karşın üç çeyrekte yakalanan %6,8 değerinin altında kalarak ülkede ekonomik aktivitenin ılımlı bir şekilde ivme kaybettiğine işaret etti. Tüketim harcamaları ekonomik aktiviteyi desteklerken, net ihracatın büyümeye katkısı bu dönemde de negatif oldu. Böylece, Çin ekonomisi yılın ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine kıyasla %6,8 oranında genişleyerek 6,3 trilyon USD büyüklüğüne ulaştı. ABD ile Çin arasında ticaret savaşının devam ettiği ve borçlanma maliyetlerinin yükseldiği bir konjonktürde, ülkede büyümenin sürdürülebilirliği ile ilgili endişeler devam ederken, gelecek dönemde ekonomik aktivitedeki ivme kaybının hızlanması bekleniyor.

Öncü göstergeler ekonomik faaliyette ivme kaybına işaret ediyor.

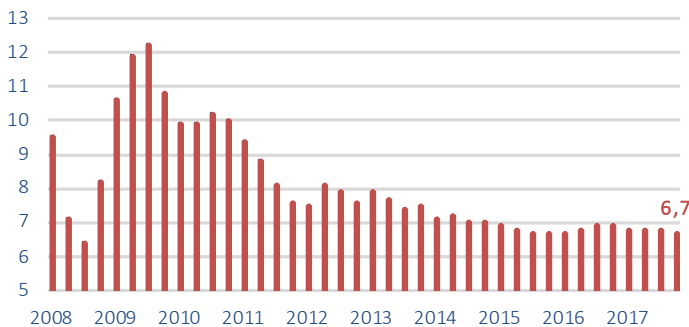
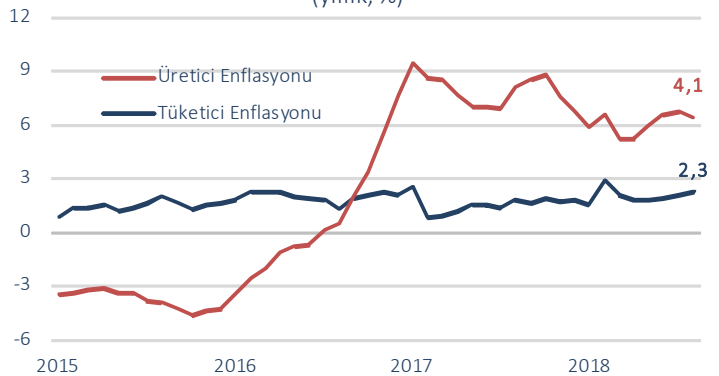
Yılın üçüncü çeyreğine ilişkin veriler de ekonomideki ivme kaybını teyit ediyor. Çin'de açıklanan ikinci çeyrek büyümesi beklentilere paralel yavaşlarken, öncü göstergeler de dengelenme sürecinin devam ettiğini gösterdi. Ağustos'ta perakende satışlar yıllık bazda %9 oranında arttı. Bu dönemde sanayi üretimi ise %6,1 oranında yükselerek son üç aydaki zayıf seyrini sürdürdü. Buna ek olarak, Ağustos ayında Caixin imalat PMI verisinin de son 14 ayın en düşük düzeyinde açıklanması ülke ekonomisine yönelik olumsuz beklentileri kuvvetlendirdi.

Tüketici fiyatları Ağustos ayında %2,3 artış kaydetti.

Ağustos'ta aylık bazda %0,7 yükselen tüketici fiyatları, yıllık bazda %2,3 ile beklentilerin üzerinde artış kaydetti. Böylece, yıllık enflasyon yükselişini üçüncü ayına taşımış oldu. Bu dönemde tüm alt kalemler tüketici enflasyonunu yukarı çekerken, giyim ve konut gruplarındaki fiyat artışları tüketici enflasyonundaki yükselişte öne çıktı. Temmuz ayında yıllık bazda %4,6 artan üretici enflasyonu ise Ağustos'ta bir miktar hız keserek %4,1 düzeyinde gerçekleşti.

Çin'in ABD karşısındaki dış ticaret fazlası Ağustos'ta 31 milyar USD'ye yükseldi.

Ağustos ayında Çin'de ihracat USD bazında bir önceki yılın aynı dönemine göre %9,8, ithalat %20 oranında artış kaydetti. Böylece, dış ticaret fazlası Ağustos'ta 27,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Yılın ilk 8 ayında ise ihracat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %5,4 artarken, ithalat %13,7 oranında yükseldi. Dış ticaret fazlası ise bu dönemde 193,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Dış ticaret verileri, ABD'nin Temmuz ayında Çin mallarına karşı uygulamaya başladığı ek gümrük vergilerinin etkisinin henüz tam olarak görülmeye başlanmadığını gösteriyor. Nitekim, ABD'nin Çin'den ithal ettiği ürünlere getirdiği ek gümrük vergisine rağmen Çin'in ABD ile olan dış ticaret fazlası Ağustos ayında artarak 31 milyar USD'ye yükseldi. Söz konusu rakam, Temmuz'da 28,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşmişti. Bu veriler ışığında, ABD Başkanı Trump'ın Çin ürünlerine koyduğu ilave vergileri daha da artırabileceği ve iki ülke arasındaki ticaret savaşının artabileceği yönündeki görüşler gündeme geliyor.

Çin'de GSYH Büyümesi
(yıllık % değişim)**Çin'de Üretici ve Tüketici Enflasyonu**
(yıllık, %)

Kaynak: Datastream

EKONOMİK GÖRÜNÜM

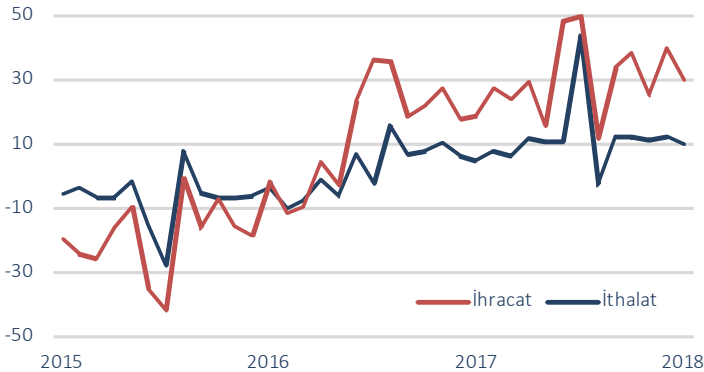
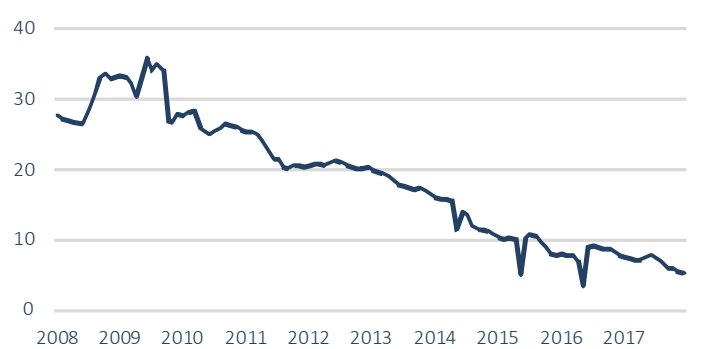
Çin'de sabit sermaye yatırımlarındaki ivme kaybı sürüyor.

Yılın ilk 8 aylık döneminde %5,3 oranında artan sabit sermaye yatırımlarındaki ivme kaybının sürdüğü görülüyor. Bu dönemde altyapı yatırımlarının, gayrimenkul sektörünün ve atıl kapasiteye sahip sektörlerin borç yükünün azaltılmasına yönelik atılan adımlar bu gelişmede rol oynuyor. Diğer taraftan, 2018 yılında büyümeyi hedeflenen %6,5-6,8 bandında tutmak için gerekli olan yaklaşık 2,2 trilyon USD tutarındaki toplam yatırım hedefinin yarısının Ağustos-Aralık dönemi içerisinde yapılması gerekiyor.

Ticaret savaşı gerilimi devam ediyor.

ABD ile Çin arasında ticaret savaşına yönelik gelişmeler küresel piyasaların en önemli gündem maddesi olmaya devam ediyor. ABD'nin 6 Temmuz itibarıyla Çin'den ithal ettiği yıllık 34 milyar USD tutarındaki ürüne gümrük vergisi uygulamaya başlaması iki ülke arasındaki gerilimin artarak sürmesine neden oldu. Çin'den ABD'nin bu hamlesine eşdeğer bir misilleme geldi. Temmuz ayında iki ülke arasında tırmanan gerilim Ağustos ayında da devam etti. Ağustos ayı başında ABD'nin 200 milyar USD tutarındaki Çin ürünlerinin ithalatına yönelik daha önce %10 olarak açıklamış olduğu gümrük vergisi oranını %25'e çıkardığını ilan etmesinin ardından, Çin de 60 milyar USD'lik ABD ürününe %5-25 arasında vergiyle karşılık vereceğini açıkladı. Ağustos ortasında ise, ABD ve Çin arasındaki müzakerelerin yeniden başlayacağına yönelik haberler piyasalara olumlu yansıdı. Ancak, 23 Ağustos'ta Çin Ticaret Bakanlığı'nın toplam tutarı 16 milyar USD olan ABD menşeli ürüne %25 oranında gümrük vergisinin yürürlüğe girdiğini açıklaması ve ay sonunda Trump'ın Çin ile ticaret müzakereleri yapmak için doğru bir zaman olmadığını ifade etmesi iki ülke arasında uzlaşma beklentilerini zayıflattı.

Eylül ayında ise iki ülke arasındaki ticaret savaşı gerilimi tırmandı. ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin'in önderliğindeki üst düzey ABD yetkilileri yeni bir ticaret toplantısı düzenlemek üzere Başbakan Yardımcısı Liu He dahil olmak üzere Çinli yetkililere bir davetiye göndermesi, Çin tarafında ise bu davetin olumlu karşılanması ticaret savaşı endişelerinin bir miktar hafifletmesini sağladı. Ancak, Trump'ın Çin'den ithal edilen 200 milyar USD değerindeki ürüne 24 Eylül'den itibaren %10 oranında yeni gümrük vergisi getirdiğini açıklaması tansiyonu tekrar yükseltti. ABD'nin uygulamaya koyduğu yeni gümrük vergisinin oranı 2018 yılı sonunda %25'e çıkarılacak ve buna Çin'den misilleme gelmesi durumunda ABD Çin'den ithal edilen 267 milyar USD'lik ilave ürüne de vergi uygulayacak. ABD'nin bu hamlesine karşılık Çin, ABD'ye eşanlı karşı misilleme yapacağını açıkladı. Bu doğrultuda, Çin yönetimi ABD'den ithal edilen 60 milyar USD değerindeki ürüne gümrük vergisi getirileceğini duyurdu. Yapılan açıklamada, söz konusu ürünlere uygulanacak gümrük vergisi oranlarının ise daha önce dile getirilen %20-25 düzeylerinde olmayacağı, bu oranların %5-10 düzeyinde belirleneceği ifade edildi.

Çin'de İthalat ve İhracat
(yıllık % değişim)**Çin Sabit Sermaye Yatırımları**
(yıllık % değişim, kümülatif)

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Çin'de finansal piyasalar zayıf bir performans sergiliyor.

Küresel piyasalarda ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşına yönelik gelişmeler izlenirken, Çin piyasaları da yakından takip ediliyor. Bu doğrultuda, ABD ile tırmanan ticaret gerilimi ile birlikte yuanda hızlı değer kaybı gözlenirken, Çin borsaları sert düşüş kaydetti. Merkez Bankası'nın aldığı tedbirler ile piyasalardaki oynaklık zaman zaman azalsa da borsa endekslerindeki ve yuandaki olumsuz seyrin devam ettiği görülüyor. 2017 sonundan bu yana yuan dolar karşısında %5,3 oranında değer kaybederken, Shanghai birleşik endeksi de %17,4 oranında geriledi.

Çin Merkez Bankası'ndan önlemler...

Son dönemde ABD ile Çin arasında korumacı ticaret politikalarının artması ile yuanın ABD doları karşısında hızlı değer kaybetmesi Çin Merkez Bankası'nın önlem almasına yol açtı. Temmuz ayı başında Merkez Bankası Başkanı yaptığı açıklamada, döviz kuru hareketlerini yakından izlediklerini ve yuanın değerini makul bir seviyede istikrarlı tutmaya çalışacaklarını belirtti. Bu kapsamda, Çin Merkez Bankası piyasalardaki likiditeyi artırmak amacıyla Temmuz ayı başından itibaren geçerli olmak üzere bazı bankaların zorunlu karşılık oranlarında 50 baz puan indirimine gitmişti. Yuanda görülen değer kaybının devam etmesi üzerine, vadeli döviz işlemleri için Ağustos ayı başında zorunlu karşılık oranları %0'dan %20'ye yükseltildi.

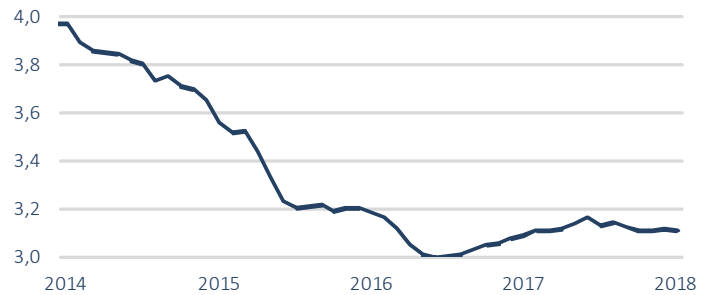
Çin'in döviz rezervi Ağustos'ta 3,1 trilyon USD oldu.

Çin'in döviz rezervleri Ağustos ayında Temmuz'a göre 8,2 milyar USD tutarında azalarak 3,1 trilyon USD düzeyine indi. Bu gelişmede son dönemde süregelen ticaret savaşları gerilimi ile yuanın ABD doları karşısındaki değer kaybını dengelemek için Hükümet'in aldığı önlemlerin etkili olduğu görülüyor. Diğer taraftan, Çin'de döviz piyasaları için düzenleyici kurum olan Devlet Döviz İdaresi (SAFE) internet sitesinde Ağustos ayı başında yaptığı açıklamada, güçlenen korumacı ticaret politikalarından dolayı küresel piyasalarda artan volatiliteye ve önde gelen ülkelerin makroekonomik politikalarında yaşanan ayrışmaya karşın sermaye akışlarının istikrarlı olduğunu ve döviz rezervlerinin genel olarak sabit kalacağını belirtmişti.

Çin'in sınır ötesi yatırım hacmi ilk yedi ayda 65,3 milyar USD'ye ulaştı.

2017 yılında 124,6 milyar USD olan Çin'in finans dışı sınır ötesi yatırım hacmi, 2018 yılının ilk 7 ayında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %141 oranında artarak 65,3 milyar USD'ye çıktı. Bu dönemde leasing, üretim, madencilik ve perakende alanlarına yönelik sınır ötesi yatırımların toplam yatırımlar içerisindeki paylarının önemli ölçüde arttığı gözlemlendi. ABD ve Avrupa'nın Çin yatırımlarına getirdiği korumacı tedbirlerle birlikte önümüzdeki dönemde Çinli yatırımcıların ülkemize ilgililerinin artabileceği öngörülüyor.

Çin Borsası ve Yuan

Çin'in Döviz Rezervleri
(milyar USD)

Kaynak: Datastream

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Çin’de araç satışları Ağustos ayında %3,8 düştü.

Çin’de otomobil satışları Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %3,8 oranında düşüş kaydederek 2,1 milyon adet düzeyinde gerçekleşti. Satışlar Temmuz ayında da %4 oranında gerilemişti. Yılın ilk 8 ayına bakıldığında ise, otomobil satışlarının bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %3,5 artarak 18,1 milyon adet seviyesine çıktığı görülüyor.

Çin, Türkiye’nin yeni dönem ticaret pazarı hedefleri arasında...

Ağustos başında açıklanan “100 Günlük Eylem Planı” kapsamında Çin’in Türkiye’nin yeni dönemde ticaret pazarı hedefleri arasında yer aldığı ve ülkeye özel eylem planı hazırlandığı ifade edildi. Bu kapsamda 2,8 trilyon USD’lik ithalat pazarı için Türkiye’den gönderilebilecek ürünlerin listesi çıkarılacak. Ayrıca, dış ticarete yerel para kullanımının artırılmasına yönelik alınan tedbirler kapsamında Çin ile yapılan ticarete yerli paranın kullanılması söz konusu olacak.

Buna ek olarak, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak Eylül başında Türkiye’nin önümüzdeki dönemde doğrudan yabancı yatırımcı çekmeye odaklandığını ve 2018’de Türkiye’nin borçlanma ve kaynak piyasasını çeşitlendirmek amacıyla Çin piyasasına da ihraç gerçekleştirileceğini ifade etti. Bu doğrultuda, Çin tahvil piyasasında işlem gerçekleştirmek üzere çalışmaların sürdüğünü söyleyen Albayrak, piyasa şartlarının uygunluğuna bağlı olarak bu kapsamdaki çalışmaların 2018 yılı içerisinde tamamlanmasının hedeflediğini belirtti.

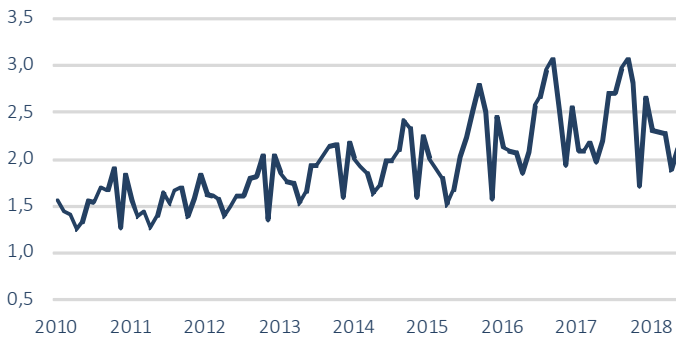
Çinli havayolu şirketi China Southern’in Türkiye seferleri yeniden başlıyor.

Türkiye Otelciler Birliği’nin (TÜROB) ve Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği (TTYD) işbirliği ile Çinli hava yolları firmalarının Türkiye’ye yeniden sefer düzenlemesi amacıyla yürütülen çalışmaların sonucunda Çin’in en büyük hava yolu şirketi China Southern yeniden Türkiye’ye sefer düzenleme kararı aldı. Şirket Pekin ile İstanbul arasında haftada 3 uçuş gerçekleştirmeyi planlıyor. İlk seferin 20 Aralık’ta gerçekleştirilmesi hedefleniyor. Şirketin Türkiye uçuşları 2016 yılında durdurulmuştu. Yeniden başlayacak olan seferlerin Çinli turist sayısını kayda değer bir oranda arttırması bekleniyor.

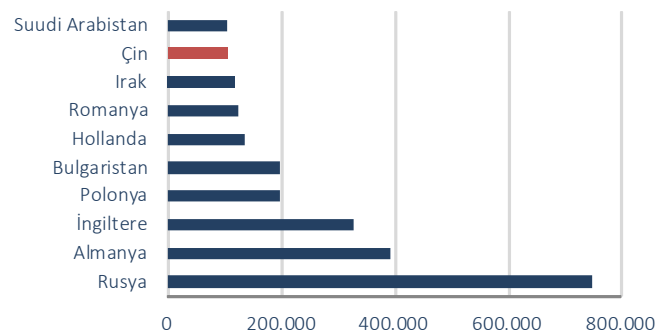
Çin’den Türkiye’ye gelen turist sayısı artmaya devam ediyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre, Ocak-Temmuz döneminde Çin’den ülkemize gelen ziyaretçi sayısı yıllık bazda %90’a yakın artışla 225 bin kişi oldu. Bu dönemde Türkiye’ye gelen toplam yabancı turist sayısındaki artış ise %24,9 oldu. Çinli turistlerin toplam içerisindeki payı da geçtiğimiz yılın ilk 7 ayında %0,69 iken bu yılın aynı döneminde %1,04’e çıktı. Ülke bazında incelendiğinde, Çin, gelen turist sayısında en fazla artışın yaşandığı 9. ülke konumunda bulunuyor. Çinli turist sayısındaki artışta Çin’de 2018 yılının “Türkiye Turizm Yılı” olarak ilan edilmesinin yanı sıra Türkiye’nin Çin vatandaşlarına getirdiği e-vize kolaylığı, Çin’in tarihi İpek Yolu’nu yeniden canlandırma hedefi gibi olumlu gelişmelerin etkisi olduğu görülüyor. Ayrıca, iki ülke arasındaki havayolu ulaşımının geliştirilmesine yönelik atılan adımların da

Çin’de Otomobil Satışı
(aylık, milyon adet)

Türkiye’ye Gelen Turist Sayısı
(Ocak-Temmuz dönemi, yıllık değişim)

Kaynak: Datastream, Kültür ve Turizm Bakanlığı

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

gelecek dönemde turist sayındaki artışı destekleyeceği düşünülüyor.

Çin'den Türkiye'nin doğalgaz depolama tesislerine finansman...

Boru Hatları ile Petrol Taşıma (BOTAS) ve Çin Endüstri ve Ticaret Bankası (ICBC) arasında imzalanan anlaşmaya göre, Silivri ve Tuz Gölü Doğalgaz depolama tesislerinde kapasite artırılması için Çinli banka finansman sağlayacak. Buna göre, ICBC ilk 5 yılı ödemesiz olmak üzere 15 yıl vadeli 1,2 milyar USD kredi tahsis edecek.

Çin, en yenilikçi ülkeler sıralamasında yükseliyor.

Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nün (WIPO) yayımladığı 2018 yılı Küresel Yenilik Endeksi raporuna göre, en yenilikçi ülkeler sıralamasında geçtiğimiz yıl 22. sırada bulunan Çin bu yıl 17. sıraya yükseldi. Endeks, ülkelerin ARGE harcamaları, patent sayıları, bilgi-yoğun endüstrilerin kapsamı gibi 80 gösterge dikkate alınarak hesaplanıyor. WIPO Genel Direktörü Francis Gurry, Çin'in geçtiğimiz yıla kıyasla 5 basamak yükselmesinde ülkenin yenilikçi ve özgün üretime teşvik eden stratejik tercihinin etkili olduğunu belirtti.

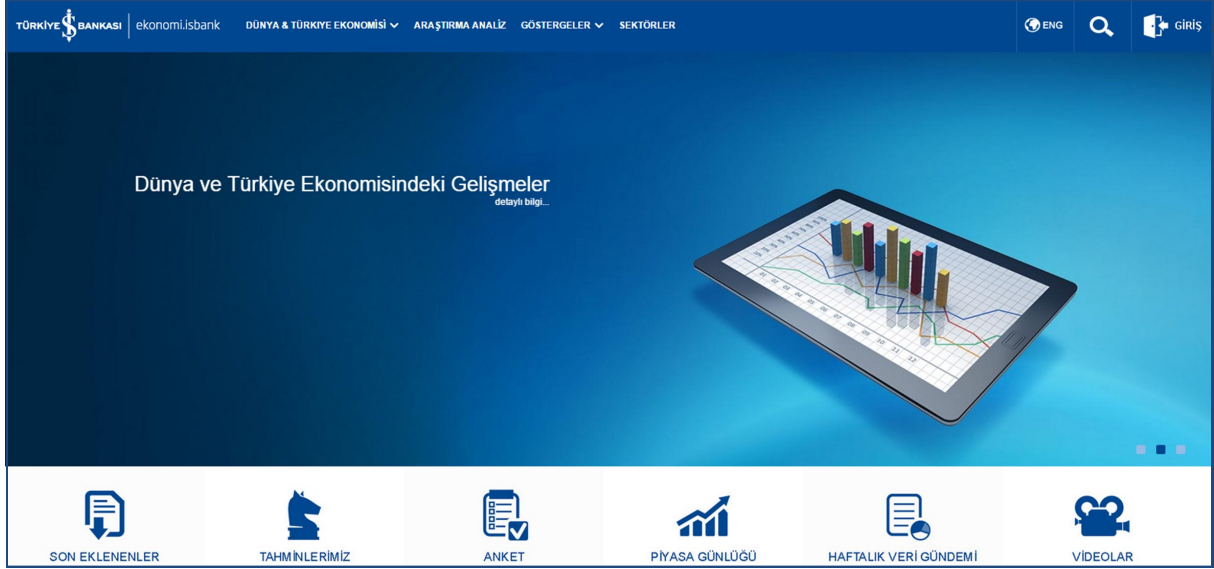
Çin ile Türkiye karayolu taşımacılığı için anlaşta.

Çin'in uluslararası karayolu taşımacılığına dahil olmasının ardından bu kapsamda ilk anlaşma yaptığı ülke olan Türkiye'ye geçiş belgelerini verdi. Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) İcra Kurulu Başkanı Recai Şen, Çin'den gelen mevcut geçiş kotalarının kullanılabilmesi için iki ülke arasında imzalanan karayolu anlaşmasının TBMM'nin onayını alması gerektiğini ve söz konusu onayın ardından Çin pazarının Türk taşımacılara açılacağını belirtti. Bu antlaşma ile Çin bölgesine giden Türk menşeli lojistik şirketlerinin dönüş yolunda da yük almaları ve navlun maliyetlerinin düşmesi bekleniyor. Ayrıca, bu gelişmenin ülkemiz lojistik sektörüne katkısının yanı sıra iki ülke arasındaki çift taraflı karayolu taşımacılığının da aktif olarak başlamasıyla birlikte dış ticaret hacmine de katkı sağlayacağı öngörülüyor.

AB, Çin'den ithal edilen güneş panellerine koyulan kısıtlamaları kaldırma kararı aldı.

AB Komisyonu, Çin'in güneş paneli sektörüne uyguladığı ve 2013 yılından beri yürürlükte olan anti-damping vergilerini kaldırma kararı aldı. Yapılan açıklamada, AB'nin yenilenebilir enerji hedeflerine ulaşması ve Avrupa'daki güneş paneli üretici ve kullanıcıların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak Çin'den ithal edilen güneş panellerine 5 yıldır uygulanmakta olan ticari kısıtlamaların kaldırıldığı belirtildi.

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.